

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

w sprawie **T. S.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 8 lutego 2024 r.,
wniosku o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym
wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 16 marca 2005 r., sygn. akt II AKa 96/05
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Ostrołęce
z dnia 26 listopada 2004 r., sygn. akt II Ko 311/01
na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

postanowił

**odmówić przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej
bezzasadności.**

UZASADNIENIE

T.S. złożyła osobisty wniosek o wznowienie postępowania w jej sprawie zakończonej przytoczonym wyżej, prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie, utrzymującym w mocy wyrok Okręgowego w Ostrołęce o sygn. akt II Ko 311/01, którym zasądzono na rzecz wnioskodawczyni odszkodowanie i zadośćuczynienie za doznaną przez nią krzywdę w związku z niesłusznym zastosowaniem wobec niej środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w szpitalu dla nerwowo i psychicznie chorych.

T. S. w treści wniosku zasugerowała, że po wydaniu orzeczeń w tej sprawie, wyszły na jaw okoliczności, które – jej zdaniem – miały wskazywać, że została pozbawiona prawa do obrony i możliwości dochodzenia własnych praw. Jak twierdziła, działała bez udzielenia jej pomocy prawnej przez ustanowionego

pełnomocnika, który nie dochodził jej praw i nie wnosił w jej imieniu też żadnych pism.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek T. S. jest oczywiście bezzasadny, co obligowało do odmowy jego przyjęcia. Zgodnie bowiem z art. 545 § 3 k.p.k., sąd odmawia przyjęcia wniosku niepochodzącego od osoby wymienionej w § 2 (adwokata, radcę prawnego, radcę Prokuraturii Generalnej RP) bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność. Sąd rozstrzygający w przedmiocie wznowienia na mocy powołanego przepisu jest więc zobligowany do przeprowadzenia wstępnej kontroli wniosku pod kątem jego ewentualnej bezzasadności o charakterze oczywistym, która wynikać może z tego, że okoliczności i argumenty, na które wnioskodawca się powołuje, w ogóle nie należą do katalogu przesłanek wznowienia wyszczególnionych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k. i nie mogą uruchomić procedury wznowieniowej. Wskazać także należy, że ciężar uprawdopodobnienia istnienia podstaw do wznowienia spoczywa na wnioskodawcy, który powinien przynajmniej wskazać, z jakich okoliczności wywodzi potrzebę ponownego przeprowadzenia postępowania, które zostało prawomocnie zakończone.

Wniosek T. S. tego podstawowego wymogu nie spełnia. Wnioskodawczyni w uzasadnieniu zdawkowo jedynie wskazała, że wniosek dotyczy „okoliczności po wydaniu orzeczeń w sprawie, które ujawniają się po wielu latach po wydaniu orzeczeń”, co sugerowałoby, że chodziło jej o nowe fakty i dowody, o jakich mowa w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Wznowienie na tej jednak podstawie jest możliwe tylko w sytuacji ujawnienia takich nowych i nie znanych przedtem okoliczności o charakterze faktycznym lub dowodowym, na podstawie których sąd może dokonać ustaleń faktycznych, wskazujących na zaistnienie jednej z sytuacji określonych w przywołanym przepisie, w jego lit. a - c.

Wnioskodawczyni w ogóle nie wykazała istnienia takiej grupy dowodów, ani nie wskazała na żadne nowe okoliczności faktyczne. Poddawa natomiast szerokiej

krytyce czynności podejmowane w postępowaniu przygotowawczym oraz jurysdykcyjnym, a także zakwestionowała prawidłowość orzeczeń w przedmiocie zastosowania wobec niej środka zabezpieczającego i umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym.

Wnioskodawczyni wyraziła także niezadowolenie z czynności przedsięwziętych przez wyznaczonego jej pełnomocnika z urzędu, zarzucając mu bezczynność, co nie potwierdza przecież wystąpienia żadnej z kodeksowych przyczyn wznowienia postępowania, o jakich mowa w art. 540 k.p.k., ani także z art. 540a k.p.k., czy art. 540b k.p.k. Wywody wnioskodawczyni odnoszą się bowiem wyłącznie do oceny dowodów i ustaleń faktycznych, stanowiąc nieuprawnioną na tym etapie postępowania polemikę, pozbawioną wartości w kontekście wymienionych wyżej podstaw wznowienia.

Należy natomiast podkreślić, że przedmiotem postępowania wznowieniowego, wynikającym z jego nadzwyczajnego charakteru, może być wyłącznie kwestia istnienia ściśle określonych ustawowo podstaw tego postępowania, co oznacza, że w jego ramach nie może mieć miejsca kontrola, czy weryfikacja prawidłowości oceny dowodów i ustaleń faktycznych, przeprowadzona przez sąd *meriti*, dla której zastrzeżony jest zwykły tryb kontrolny odpowiadający postępowaniu odwoławczemu. Z akt sprawy wynika przy tym, że wydawane wobec T.S. postanowienia o stosowaniu środka zabezpieczającego poddawane były cyklicznej weryfikacji, aż Sąd Okręgowy Ostrołęce postanowieniem z 27 sierpnia 2001 r. uchylił wobec niej środek zabezpieczający i orzekł niezwłoczne jej zwolnienie ze szpitala dla nerwowo i psychicznie chorych. Ostatecznie wnioskodawczyni została jednak zwolniona dopiero 19 października 2001 r., co było bezzasadne i nie miało umocowania prawnego. Na rzecz T. S. z tego tytułu zasądzono odszkodowanie i zadośćuczynienie za okres od 30 sierpnia 2001 r. do 19 października 2001 r. (wyrok Sądu Okręgowego w Ostrołęce z 26 listopada 2004 r., II Ko 311/01).

Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z 16 marca 2005 r., sygn. akt II Aka 96/05 wyjaśnił natomiast, że w postępowaniu o odszkodowanie i zadośćuczynienie z tytułu zastosowania środka zabezpieczającego nie można kwestionować zasadności orzeczenia, mocą którego doszło do stosowania tego

środka, a zatem postanowienia o umieszczeniu w szpitala psychiatrycznym. Podnoszenie natomiast kwestii związanych z uchybieniami, jakie ewentualnie miały miejsce w postępowaniu przygotowawczym lub związanymi ze stosowaniem środka zabezpieczającego, jest bowiem w tym wypadku zupełnie nieskuteczne.

Tym bardziej efektywne nie może być w niniejszym postępowaniu o charakterze szczególnym, podnoszenie powodów, które nie tylko nie należą do wyliczonych enumeratywnie w kodeksie podstaw wznowienia postępowania, ale nie nawiązują nawet bezpośrednio do postępowania, którego dotyczy złożony wniosek o wznowienie.

Wobec zatem faktu, iż argumentacja wniosku nie nawiązuje do żadnej z podstaw wznowienia, należało odmówić jego przyjęcia na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. i dlatego Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[PGW]

[ał]